

مکتبہ اسلامیہ

ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در ❀

۳۱ نجی سنہ

۲۷ جمادی الاخری ۱۳۳۰

❀ پچشنبہ ❀

جلد : ۱۴ - جزو : ۱۵۰

انقلاب عمومی کائنات ، ادوار عوالم

عوالم مضییہ ، عوالم منطقہ ، عضویہ

کتاب طبیعتک دیباجہ حکمت بیانی چشم امعان ایلہ بر گوزدن یکیریلہ جک
اولورسہ آکلاشیلیر ، کہ : بو دنیا ، بو کائنات . . . بو شمس ، بو عوالم ہپ
بر محور مشترک عمومی اطرافندہ دون بر چرخ دوران فلکک نمایش کونا۔
کونی در . او چرخ دوران ، کہ . . . آنک محاور و معارکی اساساً فضای۔
لابتہائی قابلایان بر قوہ عمومیہ نک ہمہ آن وقوع بولان انبساط و انقباضی . . .
انشعاع و امتصاصی ایلہ دوزر . کائناتہ مستولی بر سیالہ عمومیہ انبساط ایدیو۔
برنجہ : بر طرفدن درحال آسماندہ قوہ مخیلہ نک فوقندہ جسم جسم کتلات
انوار . . . سحابیارہ ضیادار . . . کہکشان شعلہ فشان . . . حاصلی بیگلرچہ
اکوان برتو فشان تجلیساز اولور ، دیگر طرفدن آنک بر انقباض و تکاثفی ایلہ
اوشمس تابناک منطقی اولور ، سونہر ، سیارات و بوجہ ایلہ سیارات اوزرندہ
منکشف جمیع مخلوقات و عضویات وجود بولور . ایشتہ کائناتی قابلایان او قوہ
لطیفہ و منتشرہ نک ہرانبساطی یگی بر عالمک منشائی . . . دنیارک طوغمہ سنی . . .
ہر بر تقلصی دہ و قیلہ احیا اولمش . . . حال فعالیت ، حال انشعاعہ کلش عوالم
مضیہ نک انطفا سنی کوستریر ، آنک ایچون بو عالمہ انقلابات طبیعت ایکی اساس
اوزرینہ مبتنی در : بر انشعاع ، بر انطفا . . . بر تکمیل ، بر تدنی . . . بر تہکون ،
بر موت در . . .

اوت بوفضای دیجورث اعماق اثیری سنده وقوع بولان برانشعاع لایتناهیدر که عوالم مادیه بی اتق آندم عوالم معنوی و اثیری به قلب ایدر . فقط عقبنده باشلایان بر انقباضی در ، که در حال ینه آنلری عوالم شعله فشانه . . . شمسو سه ، کواکه تحویل ایدر . . .

صگرمه تدریجاً بونلرده ینه منطقی اوله رقی آسمانک اعماق خفایاسنه دوشمش . . . طومش ، اوشومش صانکه قارلی کفنلرمه بوریمش . . . سیاه ستارلمه ، اورتولرمه صارلمش کتول عوالمه . . . حاصلی سیارانه ارجاع اولور . ایشته سیارات وقتبله یشامش ، یشامش . . . صگرمه اولمش ، قدید حاله کلش برر عالم کبری . . . سیارات فضانک اعماق هولناکنه دوشمش برر مقبر سکون عالم . . . اوزرنده یتیشهن عضویات . . . سینّه جامدنده نشو و نما بولان شکوفه حیات . . . کونشلردن کله نورلرک برانشعاعندن بشقه برشی دکلدلر . آنک ایچون بزجه بوعالمده ، بو انقلاباتگامه عوالمده : حیات . مقابر اکوان مثابه سنده اولان سیاراتک سینّه ماتمه کونشلردن منعکس اولمش برر شعله ، برر نوردر ، که ابدیته نسبتله بر ظل زائلدن عبارتدر ! . . . بوسبیله حیات بر نور مقتبس . . . لکن میال انطقا . . . نماته منتهی . ایشته اوزرنده یشامقده اولدیغیز سیاره ارض وقتبله مشیمه شمسدن مهد آرای عالم اولمش برکته انوار . . . فقط منطقی اولمش . . . جسم جامدی حول شمسک قراکلق بر ساحه سینه تودیع اولمش . . . انوار شمس ایلله سینهنندن قباران بخارات مادیات تعضو ایلله اوزرنده بیگلرجه عضویاتی . . . نباتاتی ، حیواناتی وجوده کتیرمشدر . بودنیاده حیات ، حیاتمز محضا ارضک . . . ذرات اجسادینک انوار شمس ایلله یوغوریلله سیله تکون ایتمش بر نور منجمد . . . شمسدن مقتبس بر شعاع متکاتفدر .

بناء علیه بودوران عالمده عین برسیاله لطیفک انبساطی عوالمک احیاسنی . . . انقباضی ده عوالمک انطفاسنی . . . منطقی اولمش عوالم مظهره نک عوالم مضیه دن اقتباس ایلدیکی انوار متکاتفده (حیاتی) وجوده کتیرر . آنک ایچون حیات اساساً مقتبس ، مستعار ، طفیلی بر خاصه طبیعتدر .

حاصلی بوجرخ عالم بویله قورولمش . . . ازلی . ابدی اوله رق ایشلر . . .
 دوزر . طورماز . . . مبدأ و میعادى تاریخ عالمده ایکی بیسوک انقلابی معلندر .
 مبدائی عوالم ماده نك عوالم اثریه استحالہ سی . . . میعادى عوالم اثریه نك عوالم
 ماده و عاطله رجوعی . . . بری دوره تگون و انبساط . . . دیگرى دوره
 رجوع و انجماد . . . فقط ماهیتده هپ بر قوت . . . هپ عین قوتك انشعاع
 و امتصاصی . . . ایشه احکام طبیعت بویله . . . نظام عالم بویله وضع اولنمش . . .
 بوجه ایله بردوام . . . بو بر مقدر عالم ! . . .



ازمنه اخیرده . . . اورویاده دور تجدد و انقلاب عمومی متعاقب علوم
 و فنونك ساحه مدنیت و حریت اهدا ایدم کلدیکی اڭ مهم کشفیات خارق العاده
 درت فکر انقلابی و علمی ایله خلاصه ایدیلیر . فی الواقع آلمانى هیئت شناس
 (قورینق) اڭ (مسلك شمس) حقنده کی کشفی . . . انگلیز هیئت شناسی
 (نوتون) اڭ جاذبه عمومی قوانینی . . . فرانسه لی (لامارک) ایله انگلتره لی
 (شارل دارون) اڭ تکامل قانونی . . . فرانسه لی (پاستور) اڭ مسلك جدید
 طباحتی . . . ایشه بو درت قاعده . . . بو درت مسلك فنی در ، که حال حاضر
 مدینتی بیسوک بر شهراء ترقیده یو کسستمکده . . . انظار علویتپرستانی آثار بدایع
 و کالاتی ایله قاشدیران انوار فیضا فیض مدنیت هپ بودرت ضیای عرفانك محیطنه
 نشر ایلدیکی انشعاعات فکریه اثریدر . بو درت کشف عمومی تاریخ عالم ، تاریخ
 کائنات ، تاریخ عوالم و حیات . . . تاریخ ابدیت و ازلیته شامل . . . بتون
 دنیا لری ، بتون مخلوقاتى هپ عین قانون ، عین حکمك تأثیرینه وضع ایدر . کافه
 اشیای بر منبعه مربوط قیلار . بتون تجلیات طبیعییه عالم اکبر کبری ایله عالم اصغر
 صغری یی ده عین قاعدهیه تابع ایلر . هیچ بر (شی موجود) ی استثنایتمز . . .
 کائناتی ، عوالمی . . . مخلوقاتى ، عضویاتی بری برینه بند ایله بو عالمده بر قانون
 اتحاد ، بر ترقی ، بر تکامل عمومی اعلان ایدر .

اوت حکمت سماویہ نك تحریات احیرہ سی آرتق قانون تکاملک یالکیز
خصوصیت دکل . . . عمومیتده ، کائناتده . . . عوالم اکبر کبراده حکمفرما
اولدیفنی اثبات ایلدی . بو بر حقیقتدر . اوله بر حقیقت علویه در ، که بو نا متناهیته
ایچنده کلوب کچن کائناتک ، اختران و کواکبکده تکامل اقتضاسی یاشلری . . .
حال رشیی ، حال طفلی . . . حال کهولت ، حال شیخوخت ، حاصلی حال
ماتلری وارددر . مشیمه عالمده نیجه ، نیجه عالمدر طوغار ، کاله کلبر . . . تکاملک
صفحات مختلفه سی کوستریر . انجم اختیارلر ، حفرة ماته دوشر . . . بوعالمده
طوغمق ، بیومک ، اولمک طبیعتک اعظمیتده ، اصغریتده تطبیق ایلدیگی بر قانون
لایتغیر . . . شاذ و استثنای قبول ایتمز بر اراده ازلیه بر حکم ابدی در . بناءً علیه
دنیاده هر شیء موجودک بر یاشی ، بر مسدتی . . . بر زمان دوامی وارددر . . .
هر شیء موجودکده مطلقاً بر مبدأ ظهوری ، بر میعادی بر غایه سی ، اوله جقدر .
آنک ایچون بوعالمده هر شیء محکوم زوال ، محکوم فسادر . اقلی ، آخری وارددر .
بویکی اوج آره سنده . . . مبدأ ایله منتهی بیننده کچیردیگی صفحاتی آنک سنلرینی ،
یاشلرینی ، ادوار تکاملنی کوستریر . بو صفحه عالمده هر دنیا آنک هر موجودک
اظهار ایلدیگی تجلیات و حادثاتک تعاقبی ازمانی اشعار ایدر . زمان حادثات طبیعیه
سایه سنده دماغه القا اولنان بر حسن بر حسن نسبی در . حادثات طبیعیه یی ، حرکات
عمومیه یی بر کرم حذف ایدیگز ، آرتق زمان حسی قالدقار ، وقت بللی اولماز .
آنحقی موجوداتک صفحاتی تجلیاتی . . . وقوعات کونییه سی بزم ساحه ، سن ،
زمان ، مکان حسلرینی ویرر . . . بو حسلر در ، که ادوار انقلاب ، ادوار تکاملی
افهام ایدر . آنک ایچون قانون تکامل عمومی مبدأ عالم ایله مشترک . . . زمان
ایله مترافق بر قانون ازلی و طبیعی در . یالکیز ابدی ، نامتناهی اولان شیء بو
قانوندن مستثنی در . اعظمیت ، اصغریت ، زمان ، سن غیر متناهیته نسبتله ینه
صفر در . هیچ در . غیر متناهیته ایسه موجودیتدن معری در . شکلی ، وجودی
اولماز ، او آنحقی بر حسن غیر معین در .

حاصلی قانون تکامل بتون موجوداته ، بتون وارلق صاحبی اشیا به حا کدر .
 وارلقی اولان اشیا نکه ده بر مبدأ ، بر میعاد ی واردر . استثناسی یوقدر . بناءً علیه
 بر لیل مکو کیده ستاره دیجور سماءه مصابیح مثال آویخته اولان بونجه شمس .
 نجوم هپی قانون تکامله تابعدر . فصل که یر یوزنده موجود مخلوقات . . .
 بزلر ، ارض منزله برابر بوقوانینک احکام ازلیسنه قانمز . . . ایسته بو کائنات بتون
 موجوداتیله بوگا مربوط و باغلیدر . بونجوم آسمانده نه قدر قرون و اعصار مدیده
 هنگامجه شعله دار اولور سه اولسون بر کون گله جک که هپی ینه سونه جک . . . نور
 ضیاسی کیده جک ، هپی ده اوله جکدر . ایسته حقیقت بودر . آنک ایچون هر دنیا ،
 هر عالم بدایتده بر قوت بر قسم آیری . بو آنیرک تکانی قوته ماده خاصه سی اعطا
 ایدم رک مواذ کونیه ، ایلک عالمی شکل ایلدی . قوتک ایلک حال مادیسی بر نور
 مجتمع در . . . آسمانی ، فضایی قابلا یان برضیای متکاتف در . بو تکانی در ، که مختلف
 درجه و شدتده التماع ایدن کوا کبی شمس ، نجومی حصوله کتیر مکده در . ذاتا هیئت
 شناسلر ییلدیزلری تصنیف ایلک ایچون التماعانک درجه سنی نظر اعتباره آلیرلر .
 بیاض ، صاری ، قرمزی کوا کب نامیله اوج نمونه آیرمشلردر . ایسته بور نکلر
 کوا کبک بر دوره حیاتیدر : شبابت ، کهولت ، شیخوخت یا شلری در . سیارات
 ایسه مظلّم اولدقلرندن بونلر وقتیه یا شامش . . . تدریجاً شبابت ، کهولت ،
 شیخوخت دورلرینی کچیرمش صکره اولمش . . . انجم فضای دیجورک اعماق
 منجمده سنده بر مسلك شمسک آغوشنه تودیع اولمش نجوم ممتوته ، برنوع اجساد
 شمس و کوا کبدر . فقط بونجوم جامده اوزرنده شمسک کوندردیگی انشعاعات
 نورانیه آثار فیاضانه سی حسبیله مخلوقات عضویه یتشمش در . آنک ایچون حیات:
 سوغش ، اولمش ییلدیزلرک اوزرینه وارد اولمش بر نور متکاتف ، برر شعاع
 منعکس . . . حیات سیارات مظلّمه اوزرینه کونشلردن نازل اولان بر شراره ،
 بر شعاع در . ارضک اوزرنده کی حیات ده . . . بتون عضو یات ده . . . هپ
 برلکده ذرات ترابک انشعاعات شمسیه ایله ایشلنمک جانلانمه سندن عبارتدر .

تعبیر دیگر له مقبر عالمک اعماق ظلامنه دوشمش . منجمد ارضک آفتاب عالم آرانک
شعاعات فیاضانه سیله ترکیب ایدہ رک حرکتہ گلن ذراتی در . حیات : مستعار .
مقتبس بر نوری جمع و ادخار ایتش بر ذرہ ترا بدر . ینہ دیرز ، کہ حیات ادوار
تکامل عالمک صوگ صفحه سنده تجلیساز اولان . . . اولمش دنیا رک سینہ بر سکونہ
گو کدن لا یقطع نازل اولان بر شراره ، بر لمعه در .



خلقت آدمدن بری انسانلر بر درلو صحنہ طبیعتده موجود بتون کائناتک
اوقنی . آخرینی تحری ایتکدن خالی قالماملردر « منشأ موجودات و اشیا » طبیعتک
اک مهم ، اک مغلق بر ممای حیرت انگیزی اولمشدر . متصوفین ، حکما ، عقلا
هپ بو مسئله ایله اوضراشمش . . . علم و فن بو یولده نیجه امکلر صرف ایدہ
کشددر . . . فقط نه قدر تمیق و تدقیق ایدلمش ایسه بر درلو ایلری واریلامامش . . .
هپ اولدینی یردن دونیلش . . . ینہ بویله اولدینی خالده فکر تجسس اومستلهینی
بر اقامش . . . آگلایامدیغنی ، ایضاح ایدہ مدیکنی هیچ اولمازسه بر طاقم ابداعات
فکریه ایله حله اوضراشمش و اسفا که فکر بشر کورده مدیکنی ؛ بالفعل
تدقیق ایدہ مدیکنی مسائل حقنده فرضیه لر ، مخیله لر ایجاد ایتش . . . بونلر بالاخره
بر هیئت اجتماعیه نک وجدان اجتماعی و مفکره عمومیه سنده عادتا تجسد ایدہ رک ،
ثابت ، لا تحوّل عقیده لر طرزینسه کچہ رک سمای عرفانده تحکمه باشلامشدر .
حال بو ، که فکر بشر عصرلردن بری تکامله مظهر اولدقچه او خیاللری ، افسا -
نلری طایغیمغه چالیشمش ، الحاله هده دائما تحوّل و انقلابات تکمیلیه میال و مظهر
اولان فن و تجربه ایله افکار ثابتہ و عقیده آرمه سنده بر مبارزه در وقوع بولوب
کیتکده در . مع مافیه فنک عالم بشریتہ نشر ایدہ کلسکده بولندیغنی شعله فیض و عرفان
بر دورلو نه ماضینک افکار بشر اوزرینه اورتدیگی برده ظلمتی تمامیه رفع و نهدہ
آفاق استقبالی قابیلان سحابیاره مجهولیتی طایغیمش . . . علم و عرفان هر دشم
جهل و تعند ایله نیجه لشمکه محکوم اولمشدر . ایشته مجاهدین علم و فنک مساعی

خارق العاده لری سایه سنده در، که ذکای بشر بوگونلرده اعماق ظلام مجهولیتسده
 قالان مسائل مهمه نك تعمیقنه باشلامش ساحه تدقیقاتی تا منشأ کائنات
 خصوصنه قدر توسیع ایدم بیلش و نهایت شو مسئله مهمه قارشیسنده قالمش :
 قوت و عالم اثیری هانگی میخانیکیت ایله بونجه عوالمی ، کواکبی سیاراتی ، حیاتی ،
 عضویاتی وجوده کتیریور ؟ صکره بونجه عوالم نه صورتله اصلنه رجوع ایله بو
 صحنه عالمدن نهان اولور ؟ ایشته آریجه بحث ایدم جکمز مسائلدن بری ده بودر .
 (هفتلق حق)
 باقتریولوغ - کیمیا کر معلم

عثمان نوری

